

Nationellt sfi-prov 7

Del A, 70 minuter

Elevens namn:

.....

Stockholms universitet
Centrum för tvåspråkighetsforskning

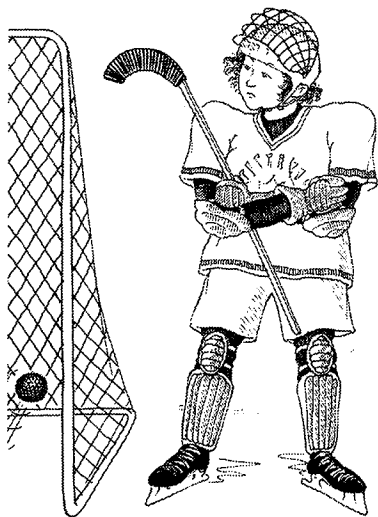
Skolverket

Har kvinnan en sportslig chans?

Tjejerna får de sämsta träningstiderna och de sämsta resurserna. Men idrotten ger unga kvinnor kraft ändå.

Bandymålvakten Karin har slutat vakta sitt mål. Hon fångar inte längre den hårda röda bollen i sina stora handskar. Karin tröttnade på att killarna alltid kommer i första hand.

– De får till exempel alltid välja träningstid först, säger hon. Det är mycket stor skillnad på hur killar och tjejer behandlas. Ett exempel är vaktmästarna som struntar i oss. Vi får göra i ordning allting själva före matcherna. Killarna får hjälp med allting, även de som spelar på samma nivå som vi.

Karin är en av många unga kvinnor som slutar att idrotta tidigt. Svårigheterna att kombinera idrott med studier, yrkesarbete och familj är stora. Kvinnor som fortfarande

idrottar på elitnivå i 30-årsåldern ses som lite märkliga, som om de inte har något vettigare att syssla med.

Mannen som norm

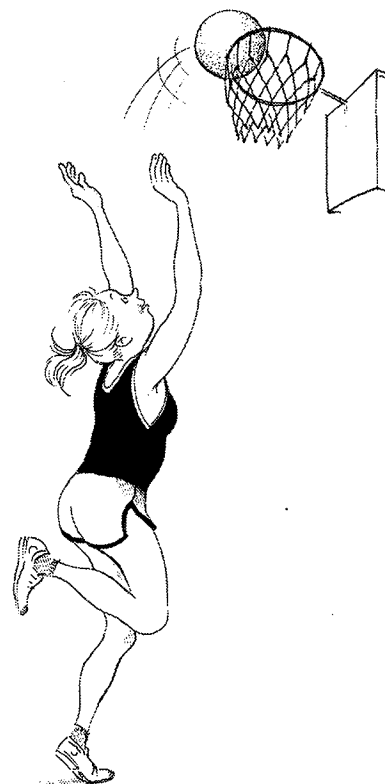
Basketspelaren Annika valde att fortsätta med idrotten. Hon har spelat i juniorlandslaget och hon har vunnit ett svenskt mästerskap (SM). Hon har också varit ungdomstränare i ett par säsonger.

– Är det manliga normer som styr idrotten?

– Till en del, svarar Annika. Tjejer tänker ofta mer på relationer och mindre på prestationer än vad män gör. Eftersom prestationen är själva grunden inom idrotten är den också mycket manlig. I lagidrotten handlar det mer om relationer, kommunikation och samspel. Detta är något som passar tjejer ganska bra, anser Annika.

– Visst är det skillnad mellan att träna killar och tjejer, fortsätter hon. Om en tränare säger åt killarna att springa rakt in i väggen eller att springa runt gymnastiksalen i högsta tempo i åttio varv, så gör killarna det utan att protestera. Det gäller ju att vara först! Tjejerna däremot undrar varför de ska göra övningarna. De diskuterar och bestämmer sig sedan tillsammans för att göra dem – om det verkar vettigt.

Annika tycker att det är viktigt att tjejer tar eget ansvar och tror på sig själva. Hon tror att idrotten kan bidra till att ge unga kvinnor kraft och styrka. Det kan de ha nytta av också i andra sammanhang. Både inom sporten och arbetslivet är det

viktigt att kunna samarbeta. Det är också viktigt att ha självförtroende och att man vågar visa att man är bra.

Finare pris till killarna

Nyligen fick de segrande killarna i en fotbollscup i Värmland matchkläder, skor, och bollar som pris – tjejerna som vann fick varsin t-tröja. Några tjejer gjorde en anmälan till jämställdhetsombudsmannen (JämO). Protesten gav resultat, snart startar en världscup i fotboll för unga tjejer, med lika fina priser som till killarna.

DN, 11/3 1999
Thomas Lerner
(bearbetad)

Illustrationer:
Gunilla Kvarnström

I texten ger Karin och Annika många exempel på skillnader mellan män och kvinnor inom idrotten.

Skriv **rätt siffra** (1–7) för den fortsättning som stämmer med början av meningens (som i exemplet).

Tänk på att påståendena ska **stämma med texten!**

- ex) Tjejerna får de sämsta resurserna 3
- a) Det är svårt för kvinnor över 30 att hinna med idrott på elitnivå
- b) Annika har valt att satsa på idrotten
- c) Lagidrott passar bäst för kvinnor
- d) Ibland blir tjejer orättvist behandlade
- e) Idrotten kan ge unga kvinnor kraft och styrka
- 1) eftersom de tycker om att diskutera och bestämma tillsammans.
- 2) trots att det är manliga normer som dominerar.
- 3) ~~även om de spelar på samma nivå som killarna~~
- 4) vilket kan hjälpa dem i arbetslivet.
- 5) särskilt när de bildar familj och börjar arbeta.
- 6) och ändå får de sämre priser.
- 7) och då kan de kontakta jämställdhetsombudsmannen (JämO).

Följande meningar kommer från artikeln på sid 2. Vad betyder det **understrukna** ordet i meningarna? Sätt kryss (x) i rätt ruta.

- (a) Ett exempel är vaktmästarna som struntar i oss.
- inte saknar
  - inte bryr sig om
  - inte tycker om
  - inte tror på
- (b) Kvinnor som fortfarande idrottar på elitnivå i 30-årsåldern ses som lite märkliga...
- bråkiga
  - manliga
  - tråkiga
  - konstiga
- (c) Detta är något som passar tjejer ganska bra, anser Annika.
- tycker
  - föreslår
  - förklarar
  - undrar
- (d) De diskuterar och bestämmer sig sedan tillsammans för att göra övningarna – om det verkar vettigt.
- trevligt
  - roligt
  - klokt
  - spännande
- (e) Det är också viktigt att ha självförtroende och att man vågar visa att man är bra.
- lyckas
  - brukar
  - behöver
  - törs
- (f) Nyligen fick de segrande killarna i en fotbollscup i Värmland matchkläder, skor och bollar som pris.
- Äntligen
  - För en kort tid sedan
  - Dessutom
  - Förmodligen

Uppgift 3**► Vägen till jämställdhet**

Här under kan du läsa om några viktiga årtal på vägen till ett jämställt samhälle. Men det **saknas ord** i texten.

Välj bland alternativen längst ned på sidan och **füll i siffran (1–8)** för de ord som saknas!

- a) 1921 är ett viktigt årtal i svensk historia. Då fick kvinnorna [ ] och kunde gå till politiska val.
- b) På 1970-talet började man bygga ut den kommunala barnomsorgen. Idag är de flesta barn i förskoleåldern på [ ].
- c) 1980 kom lagen om [ ] mellan könen. Sverige fick den första ombudsmannen som kontrollerar att kvinnor och män behandlas lika i arbetslivet.
- d) Sedan 1989 har alla som får barn rätt till [ ] i 450 dagar. Idag är det fler och fler pappor som utnyttjar den för att ta hand om sina barn.
- e) För närvarande sitter det kvinnor på mer än 42 % av platserna i riksdagen. Det var vid 1994 års [ ] som andelen kvinnliga ledamöter ökade mest, från 33 till 40 %.

Källor : TCO, SCB

Välj rätt ord bland följande alternativ:

1 skola	5 daghem
2 folkomröstning	6 sjukledighet
3 föräldraledighet	7 rösträtt
4 val	8 jämställdhet

Uppgift 4

▶ Hur många kvinnor sitter i riksdagen?

I tabellen nedan kan du se hur många av riksdagsledamöterna som är kvinnor, och hur många som är män i de olika partierna (vid valet 1998):

	Kvinnor		Män		Totalt antal
	Antal	%	Antal	%	
Socialdemokraterna	65	49,6	66	50,4	131
Moderaterna	25	30,5	57	69,5	82
Vänsterpartiet	18	41,9	25	58,1	43
Kristdemokraterna	17	40,5	25	59,5	42
Centerpartiet	10	55,6	8	44,4	18
Folkpartiet	6	35,3	11	64,7	17
Miljöpartiet	8	50,0	8	50,0	16
Totalt	149	42,7	200	57,3	349

Källa: SCB

Svara på frågorna nedan med hjälp av tabellen.

- a) Vilket riksdagsparti har flest kvinnor, i procent räknat?
- b) Vilket riksdagsparti har lägst procent kvinnor?
- c) Hur många ledamöter, kvinnor och män sammanlagt, sitter i riksdagen?
- d) Hur många procent av riksdagsledamöterna är män?
- e) Hur många procent kvinnliga ledamöter har det minsta riksdagspartiet?

Uppgift 5

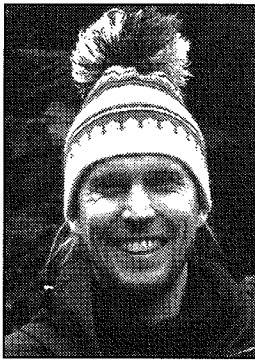

Vad gör de på fritiden?

Pär, Anna och Sara tycker mycket om att sporta på sin lediga tid.

Fyll i rätt tidspreposition. Välj mellan **om**, **på** och **i**.

a

Pär

– Jag gillar snö och kyla. _____ fem veckor är det jul och då ska jag åka till fjällen. Jag ska vara där _____ tre veckor, hela jullovet ska jag vara ute i backarna. Men det gäller att ta det lugnt så att det inte blir några brutna ben!

b

Anna

– Jag älskar skogen. Jag kan tillbringa hela dagar i skog och mark. En gång _____ året går jag på en riktig långtur. _____ höstas var jag ute och vandrade en hel vecka. Hösten är så vacker, det är den bästa tiden!

c

Sara

– Det är härligt att kasta sig i havet, allra bäst tycker jag om ett dopp _____ förmiddagen. När det blir vinter simmar jag inomhus. Jag brukar simma tusen meter, det går _____ 20 minuter. Simning är bra för hela kroppen!

Uppgift 6**► Vad säger du?**

Du har en kamrat som ska springa ett viktigt lopp.

Du har följt med för att titta på.

Vad säger du?

Sätt ett kryss (X) i rutan före den fras som passar bäst.

(a) Före loppet, innan din kamrat har börjat springa.

- Vilken tur!
- Ha det bra!
- Lycka till!
- Sköt om dig!

(b) Loppet har just börjat och hon springer förbi dig.

- Hejdå!
- Hej och hå!
- Hurra!
- Heja!

(c) Någon knuffar till din kamrat så att hon ramlar.

- Vad härligt!
- Vad oschysst!
- Friskt vågat!
- Ingen orsak!

d) Din kamrat ser trött ut men hon har bara 100 meter kvar.

- Kom igen nu!
- Kom nu!
- Kom iväg!
- Kom fram!

e) Du träffar henne efter loppet och hon har kommit på 10:e plats.

- Vilken seger!
- Snyggt jobbat!
- Kom an!
- Bäst vinner!

f) Du har bestämt träff med några vänner för att gå och fika.
Din kamrat är trött men du ber henne att följa med ändå.

- Häng efter!
- Du kan väl hänga med!
- Nu hänger du med!
- Häng i!

